

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2016 m. birželio 13 d.
(OR. en)

9216/16

ECOFIN 458
UEM 205
SOC 322
EMPL 219
COMPET 292
ENV 338
EDUC 193
RECH 185
ENER 201
JAI 449

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Komisijos dok. Nr.: 9133/16 ECOFIN 424 UEM 174 SOC 288 EMPL 184 COMPET 261 ENV
305 EDUC 161 RECH 153 ENER 166 JAI 411 - COM(2016) 336 final

Dalykas: Rekomendacija dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl 2016 m.
Liuksemburgo nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl
2016 m. Liuksemburgo stabilumo programos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos pasiūlymu (dok. COM(2016) 336 final)
grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį peržiūrėjo ir dėl kurio susitarė įvairūs Tarybos
komitetai.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m. ... d.

**dėl 2016 m. Liuksemburgo nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2016 m.
Liuksemburgo stabilumo programos**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148
straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės
priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio
2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

kadangi:

- (1) 2015 m. lapkričio 26 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2016 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2016 m. kovo 17–18 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2015 m. lapkričio 26 d. Komisija pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011² priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kurioje Liuksemburgas nenurodytas kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos. Tą rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino 2016 m. vasario 18–19 d., o Taryba ją priėmė 2016 m. kovo 8 d.³ Kaip šalis, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonominės ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Liuksemburgas turėtų užtikrinti, kad ta rekomendacija būtų visiškai ir laiku įgyvendinta;
- (2) Liuksemburgo ataskaita paskelbta 2016 m. vasario 26 d. Ataskaitoje įvertinta Liuksemburgo pažanga, padaryta įgyvendinant 2015 m. liepos 14 d. priimtas šaliai skirtas rekomendacijas ir siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“;
- (3) 2016 m. balandžio 29 d. Liuksemburgas pateikė 2016 m. nacionalinę reformų programą ir 2016 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;

² 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

³ OL C 96, 2016 3 11, p. 1.

- (4) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013⁴ 23 straipsnyje, Komisija, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą, gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimų. Kaip naudotusi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė Priemonių, kuriomis Europos struktūrinių ir investicijų fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse;
- (5) šiuo metu Liuksemburgui taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis. 2016 m. stabilumo programoje Vyriausybė planuoja 2017 m. pasiekti subalansuotą biudžetą, o vėlesniais metais – nedidelį perteklių, kuris iki 2020 m. turėtų siekti 0,4 % BVP. Vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo bus ir toliau laikomasi visą programos laikotarpį. Tačiau stabilumo programoje Liuksemburgas skelbia, kad nuo 2017 m. vidutinio laikotarpio biudžeto tikslas bus nebe 0,5 % BVP struktūrinis perteklius (tikslas iki 2016 m.), o 0,5 % BVP struktūrinis deficitas. Stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP laipsniškai sumažės iki 23,5 % BVP 2020 m. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos šios biudžeto projekcijos, yra tikėtinas, išskyrus 2017 m. ir 2018 m., kai jis yra palankus. Remiantis Komisijos 2016 m. pavasario prognoze numatoma, kad struktūrinis perteklius 2016 m. sumažės iki 1,4 % BVP, o 2017 m. mažės toliau iki 0,3 % BVP, taigi ir toliau viršys vidutinio laikotarpio biudžeto tikslą. Galimi nuokrypiai ateityje būtų vertinami atsižvelgiant į reikalavimą išlaikyti vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo lygio struktūrinį balansą ir į poreikį užtikrinti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą, visų pirma pensijų srityje. Remdamasi stabilumo programos vertinimu ir atsižvelgdama į Komisijos 2016 m. pavasario prognozę, Taryba mano, kad Liuksemburgas turėtų laikytis Stabilumo ir augimo pakto nuostatų;

⁴ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

- (6) Liuksemburgo valdžios institucijos paskelbė visapusiškos mokesčių reformos, kuri turėtų įsigalioti 2017 m., pagrindines kryptis. Įgyvendinant reformą daugiausia pakeitimų numatoma tiesioginio apmokestinimo (tiek asmenų, tiek bendrovių) srityje. Jos tikslas – palaipsniui sumažinti pelno mokesčio tarifą (siekiant padidinti konkurencingumą) ir padidinti gyventojų pajamų mokesčio progresyvumą (siekiant padidinti teisingumą). Be to, padidinus tam tikras mokesčių išlaidas, ypač susijusias su būsto sektoriumi, kyla rizika susiaurinti mokesčio bazę. Tam tikri tarptautiniai įvykiai taip pat gali turėti įtakos Liuksemburgo mokesčių sistemos struktūrai ir parodyti, kad bent dalis fiskalinių pajamų yra pažeidžiama. Siekiant užtikrinti šių pajamų nuspėjamumą, yra galimybių toliau plėsti mokesčių bazę, visų pirma peržiūrint šiuo metu mažus būsto nuosavybės mokesčius, ir geriau panaudoti alternatyvius šaltinius, įskaitant aplinkosaugos mokesčius. Šiuo atžvilgiu lengvatinių pajamų iš intelektinės nuosavybės apmokestinimo panaikinimas leidžia šiek tiek išplėsti pelno mokesčio bazę. Mokesčių reformų priėmimas ir įgyvendinimas bus atidžiai stebimi atsižvelgiant į Europos semestrą;
- (7) Liuksemburgo valdžios institucijos, pripažindamos riziką, susijusią su didele priklausomybe nuo finansų sektoriaus, siekė įvairinti ekonomiką. Atsižvelgiant į dideles darbo sąnaudas šalyje, veikla, kurios pridėtinė vertė didesnė, turi potencialą pasiūlyti alternatyvių augimo galimybių. Todėl Liuksemburgo ekonomikos įvairinimo sėkmė didele dalimi priklauso nuo tų sektorių, kuriems darbo sąnaudos turi ne tokį didelį poveikį. Tokie sektoriai daugiausia pagrįsti moksliniais tyrimais ir inovacijomis, todėl jie yra imlūs technologijoms ir žinioms. Tolesnė ir taip jau sėkmingo nefinansinių paslaugų sektoriaus plėtra taip pat galėtų padėti įvairinti ekonomiką. Sumažinus arba pašalinus esamas ekonominę plėtrą ribojančias kliūtis investicijoms ir inovacijoms būtų išlaisvintas inovacijų potencialas ir padedama įvairinti. Nors valstybės investicijos viršija euro zonos vidurkį, privačios investicijos atsilieka. Siekiant išlaikyti ekonomikos augimo perspektyvas, labai svarbu išlaikyti aukštą investicijų lygį. Šalies ataskaitoje pateikta analizė rodo, kad Liuksemburgo taikomos verslo paslaugas ir mažmeninės prekybos subjektų įsisteigimą reglamentuojančios normos yra griežčiausios Sąjungoje. Svarbiausi apribojimai verslo paslaugų sektoriuje yra susiję su akcijų valdymo reikalavimais, balsavimo teisėmis ir daugiadalykiais apribojimais, o mažmeninės prekybos sektoriuje – su veiklos ir įsisteigimo reikalavimais;

- (8) pastaraisiais dešimtmečiais nuolat augusios būsto kainos ir kelerius ateinančius metus prognozuojama sparti gyventojų ir užimtumo dinamika galėtų tapti kliūtimi numatytam gyventojų skaičiaus ir darbo jėgos augimui. Tokia perspektyva dar labiau tikėtina atsižvelgiant į tai, kad ekonomika didžia dalimi priklauso nuo aukštos kvalifikacijos darbuotojų iš kaimyninių šalių, kurie sudaro apie vieną trečdalį visų darbuotojų, indėlio. Gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto kainų dinamiką lemia pasiūlos ir paklausos neatitikimas, ypač būsto už prieinamą kainą trūkumas. Dėl to, kad trūksta žemės naujos statyboms, o administracinė veikla, susijusi su statybos leidimų suteikimo procedūromis, neoptimali, būsto pasiūlai trūksta lankstumo. Reikšminga mokesčių subsidijų, teikiamų įgyvendinant dabartinę politiką, dalis taip pat greičiausiai bus nustatoma pagal būsto kainą, nes būsto pasiūla nelanksti. Taip pat reikėtų sustiprinti pastangas suteikti socialinį būstą už prieinamą kainą. Dabartinė būsto rinka ne tik atbaido namų ūkius nuo minties pasirinkti Liuksemburgą nuolatine gyvenamąja vieta, tačiau kartu paaštrina eismo spūsčių ir taršos problemą. 2015 m. pranešime apie gyventojų senėjimą pateiktos naujos demografinės prognozės taip pat toliau skatina šalinti kliūtis investicijoms į transporto ir būsto sektorius ir į jas reikėtų atsižvelgti būsimuose keturių sektorių (būsto, transporto, ekonominės veiklos zonų ir gamtos kraštovaizdžio) planuose;
- (9) užtikrinti ekonomikos įvairinimą gali būti sudėtinga dėl to, kad kai kuriuose sektoriuose darbo užmokesčio pokyčiai gali neatitikti našumo pokyčių. Tai dar labiau sumažina galimų tikslinių sektorių skaičių, paliekant iš esmės tik tuos, kurių pridėtinė vertė didelė. Per pastarąjį dešimtmetį Liuksemburge vienetui tenkančios darbo sąnaudos augo sparčiau negu daugelyje euro zonos valstybių narių. Visuose ekonomikos sektoriuose taikomas automatinis darbo užmokesčio indeksavimas riboja darbo užmokesčio svyravimą įvairiuose sektoriuose ir dėl jo gali būti neatsižvelgta į darbo našumo diferencialus. Tačiau dėl ilgai trunkančio mažos infliacijos laikotarpio nebuvo taikytas automatinis darbo užmokesčio koregavimas ir darbo užmokesčio pokyčiai buvo nedideli. Dėl nedidelių darbo užmokesčio pokyčių ir staigaus produkcijos apimties padidėjimo sumažėjo nuostoliai dėl sąnaudų konkurencingumo. Tomis aplinkybėmis darbo užmokesčio pokyčių stebėseną yra pagrįsta;

- (10) ilguoju laikotarpiu su amžiumi susiję įsipareigojimai tebekelia pavojų, ypač kiek tai susiję su pensijų išlaidomis. Liuksemburgas nedaug pasistūmėjo siekdamas panaikinti teisės aktų nustatyto ir faktinio pensinio amžiaus atotrūkį apribojant ankstyvą išėjimą į pensiją. 2015 m. liepos mėn. Parlamentui buvo pateiktas įstatymo, kuriuo keičiamos ankstyvo išėjimo į pensiją sistemos, projektas. Tačiau nors viena sistema bus panaikinta, bus iš dalies palengvintos galimybės dalyvauti kitose priešpensinėse sistemose. 2015 m. liepos mėn. buvo priimtas ir nuo 2016 m. sausio 1 d. įgyvendinamas įstatymas dėl neįgalių darbuotojų perklasifikavimo. Pagal šį įstatymą neįgaliesiems darbuotojams sudaryta daugiau galimybių išlikti darbo rinkoje, vadinasi, sumažės žmonių, dalyvaujančių ankstyvo išėjimo į pensiją sistemoje, skaičius. Ankstyvas išėjimas į pensiją išlieka plačiai paplitęs ir yra nedaug paskatų dirbti ilgiau. Vis dar trūksta išsamios amžiaus politikos strategijos, kaip užtikrinti, kad vyresnio amžiaus darbuotojai ilgiau dirbtų, ir suteikti paskatų bei įgūdžių jiems sugrįžti į darbą. Amžiaus paktas, kuriuo siekiama skatinti įmones, kuriose dirba daugiau kaip 150 darbuotojų, išlaikyti vyresnio amžiaus darbuotojus, vis dar svarstomas Parlamente;
- (11) pagal 2012 m. pensijų reformą, kas penkerius metus nuo reformos priėmimo reikėtų stebėti ir įvertinti pensijų sistemos tvarumą. Vyriausybė patvirtino, kad ketina paspartinti vertinimą ir jį atlikti 2016 m., o ne 2017 m., kaip iš pradžių planuota, ir sudarė darbo grupę pensijų klausimu, kurios užduotis – atlikti vertinimą. Nebuvo padaryta pažangos susiejant teisės aktų nustatytą pensinį amžių su tikėtina gyvenimo trukme, kaip anksčiau rekomendavo Taryba. Liuksemburgas yra vienintelė valstybė narė, kuri nenumato 2013–2060 m. didinti teisės aktų nustatyto ir ankstyvo išėjimo į pensiją amžiaus. 2015 m. pranešime apie gyventojų senėjimą prognozuotas su amžiumi susijusių išlaidų padidėjimas sumažintas, tačiau tai paaiškinta beveik vien tik palankesnėmis demografinėmis prognozėmis, nors nepriimta jokių naujų reformų. Net po šios peržiūros prognozuojamas išlaidų pensijoms didėjimas išlieka didžiausias Sąjungoje. Be to, Liuksemburgui gresia rizika, susijusi su numatomu ilgalaikės priežiūros išlaidų, kurios, išreikštos BVP dalimi, yra vienos didžiausių iš visų valstybių narių, padidėjimu. Tai savo ruožtu yra grindžiama didžiausiu prognozuojamu neaktyvių gyventojų dalies padidėjimu Sąjungoje iki 2060 m. Atliktas parengiamasis darbas, susijęs su reforma, kuria siekiama užtikrinti ilgalaikės priežiūros draudimo ilgalaikį tvarumą;

(12) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Liuksemburgo ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2016 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino stabilumo programą ir nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Liuksemburgas ėmėsi atsižvelgdamas į ankstesniais metais jam skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Liuksemburgo politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą ES ekonomikos valdymą. Jos rekomendacijos atsižvelgiant į Europos semestrą pateiktos toliau išdėstytose 1 ir 2 rekomendacijose;

(13) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo stabilumo programą ir mano⁵, kad Liuksemburgas turėtų laikytis Stabilumo ir augimo pakto,

⁵ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

REKOMENDUOJA Liuksemburgui 2016–2017 m. imtis šių veiksmų:

1. Užtikrinti ilgalaikį valstybinių pensijų tvarumą didinant faktinį pensinį amžių, ribojant ankstyvą išėjimą į pensiją, didinant paskatas dirbti ilgiau ir susiejant teisės aktų nustatytą pensinį amžių su tikėtina gyvenimo trukme.
2. Pašalinti ekonominę plėtrą ribojančias kliūtis investicijoms ir inovacijoms verslo paslaugų sektoriuje. Šalinti kliūtis, trukdančias investicijoms į gyvenamąjį būstą.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas
